

У листопаді 2019 року споживча інфляція стрімко сповільнилася – до 5.1% р/р (з 6.5% р/р у жовтні). За місяць індекс споживчих цін зріс на 0.1%. У річному вимірі інфляційний тиск послаблювався за всіма основними компонентами ІСЦ. Так зміцнення курсу гривні зумовило подальше зниження базової інфляції та сповільнення зростання цін на небазові товари, а ціни на ті з них, що значною мірою представлені на ринку імпортованою продукцією, зокрема на паливо, в річному вимірі продовжували знижуватися. Завдяки розширенню пропозиції ціновий тиск на сирі продукти харчування істотно послабився. У результаті середньострокової цілі інфляції у 5%, задекларованої в 2015 році, було досягнуто раніше, ніж очікувалося.

Базова інфляція

Базова інфляція сповільнилася до 4.8% р/р (з 5.8% р/р у жовтні). У місячному вимірі базовий ІСЦ зріс на 0.1%.

Це пов'язано передусім із подальшим зміцненням курсу гривні до валют країн – партнерів (НЕОК, за попередніми даними, зміцнився майже на 16% р/р), а також поліпшенням інфляційних очікувань усіх груп респондентів. Так, завдяки зміцненню гривні поглибилося падіння цін на непродовольчі товари, які значною мірою представлені імпортними товарами чи мають високу частку імпорту в собівартості (до 1.3% р/р порівняно з 0.5% р/р у жовтні). Зокрема поглибилося в річному вимірі падіння цін на автомобілі, одяг та взуття, комп'ютери та побутову техніку, ціни на товари особистого догляду знизилися, а зростання цін на меблі та фармацевтичну продукцію сповільнилося.

Зміцнення гривні і високий урожай зернових та олійних культур зумовили сповільнення зростання цін на оброблені продукти харчування (до 6.1% р/р порівняно з 7.4% р/р у жовтні). Нижчими темпами зростали ціни на вироби з борошна, консерви, рибу та морепродукти, шоколад, а ціни на рис та олію виявилися нижчими ніж рік тому, оскільки значна частина цих продуктів істотно залежить від імпорту. Також сповільнилося зростання цін на молочні продукти, у тому числі через розширення імпортової пропозиції.

Темпи зростання вартості послуг також знизилися (до 12.4% р/р). Так, ціни на послуги з високою часткою імпорту в собівартості (послуги хімічного чищення, жіночих перукарень, кінотеатри тощо) зростали повільніше. Водночас зберігався вплив більш стійкого зростання споживчого попиту і підвищення витрат, зокрема на оплату праці. Прискорилося подорожчання послуг ресторанів, комплексного відпочинку, технічного обслуговування автомобілів, фінансових установ, а темпи зростання вартості послуг особистого догляду, а

також послуг страхування особистого транспорту, спортивних установ залишилися незмінно високими.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Нижчими темпами зростали ціни на сирі продукти харчування (7.0% р/р порівняно з 8.8% р/р у жовтні). Найбільший внесок у сповільнення інфляції на сирі продукти зробили овочі, темпи зростання цін на які знизилися до 14.5% р/р (з 23.1% у жовтні). Завдяки ширшій пропозиції знижувалися ціни на капусту, моркву, цибулю, помідори, баклажани, перець, буряки. Знизилися й темпи зростання цін на картоплю, які, однак, залишалися значними (108% р/р). Високий урожай зернових сприяв стрімкому уповільненню зростання цін на борошно та крупи. Винятком стала лише гречана крупа, зростання цін на яку пришвидшилося (до 62.5% р/р) внаслідок нижчого врожаю. З цієї ж причини й надалі прискорювалося зростання цін на яблука.

Зміна адміністративно регульованих цін

Темпи зростання адміністративно регульованих цін також знизилися (до 10.0% р/р). Попри підвищення цін на природний газ для населення в листопаді порівняно з жовтнем, у річному вимірі вони залишалися значно нижчими, ніж рік тому (майже на 20%). Також нижчими темпами зростали тарифи на транспортні послуги (сповільнилися до 10.1% р/р), передусім автодорожні, під впливом нижчих цін на паливо. Сповільнилося зростання цін на алкогольні напої (до 5.4% р/р). Натомість зростання цін на тютюнові вироби прискорилося (до 21.8% р/р), відображаючи зниження пропозиції.

Зміна цін на паливо

Падіння цін на паливо зберігалось (12.6% р/р), що пояснюється зміцненням гривні та зниженням цін на нафту на світових ринках у річному вимірі.

Промислова інфляція

У листопаді ціни в промисловості знизилися на 4.5% р/р. За місяць ІЦВ знизився на 3.0%. Таке зниження цін пояснюється насамперед нижчими зовнішніми цінами на

товари українського експорту. Зміцнення гривні стало додатковим фактором, що зумовлював здешевлення сировини та комплектуючих.

Усе ще нижчі за торішні світові ціни на сталь та сповільнення зростання цін на залізну руду позначилися на поглибленні падіння цін у добуванні металевих руд (до 11.1% р/р) та в металургії (до 18.8% р/р).

Унаслідок подальшого падіння цін на енергоносії на світових ринках у річному вимірі тривало зниження цін у добуванні сирової нафти і природного газу (29.3% р/р). Це також позначилося на наступних ланках виробничого процесу, зокрема поглиблювалося падіння цін у виробництві коксу і нафтопродуктів, а також у хімічній промисловості. Останні також знижувалися під впливом падіння світових цін на добрива.

Попри підвищення НАК "Нафтогаз" цін на природний газ для промисловості в листопаді порівняно з жовтнем, ціни на цей товар залишилися майже вдвічі нижчими, ніж рік тому. Крім того, уповільнилося зростання вартості електроенергії за рахунок зниження цін на ринку "на добу

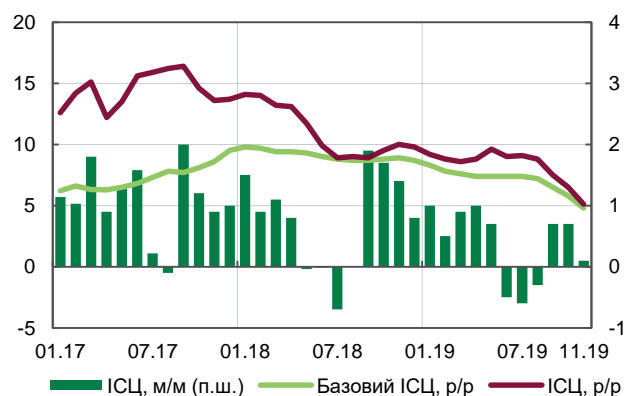
наперед" та внутрішньодобовому ринку (РДН та ВДР) на 13.0% м/м, що пояснюється посиленням конкуренції, у тому числі на тлі розширення імпорту. У результаті зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря сповільнилося (до 3.0% р/р).

Нижчими темпами зростали ціни також в інших секторах переробної промисловості. Зокрема уповільнилося зростання цін у текстильному виробництві, виробництві фармацевтичних продуктів та пластмасових виробів, а ціни в машинобудуванні та деревообробній промисловості були нижчими, ніж рік тому. Це серед іншого пояснюється здешевленням сировини та комплектуючих, у тому числі завдяки зміцненню гривні.

Зростання цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів і надалі сповільнювалося (до 0.7% р/р). Надходження нового врожаю та низький зовнішній попит зумовили поглиблення падіння цін у виробництві цукру (до 2.6% р/р). Крім того, високий урожай зернових сприяв повільнішому зростанню цін у виробництві хліба. Уповільнилося зростання цін у виробництві молочних продуктів (до 9.6% р/р).

У листопаді 2019 року споживча інфляція стрімко сповільнилася та досягла середньострокової інфляційної цілі 5%, задекларованої в 2015 році. Інфляційний тиск послаблювався за всіма основними компонентами ІСЦ через зміцнення гривні, зниження цін на енергоносії та розширення пропозиції окремих продуктів харчування

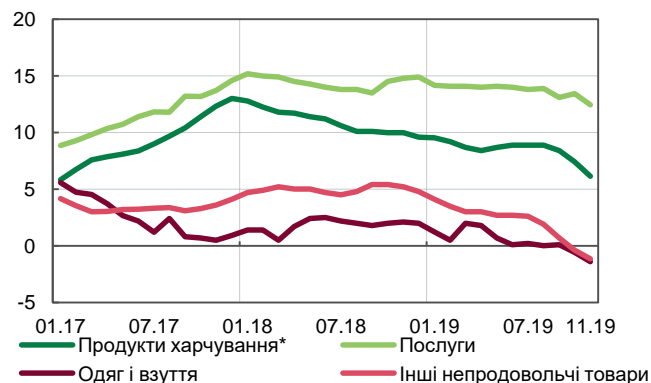
Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

Фундаментальний інфляційний тиск послабився, однак унаслідок більш стійкого зростання споживчого попиту і підвищення витрат темпи зростання вартості послуг залишалися високими

Графік 3. Основні компоненти базового ІСЦ, % р/р

*З високим ступенем оброблення.
Джерело: ДССУ.

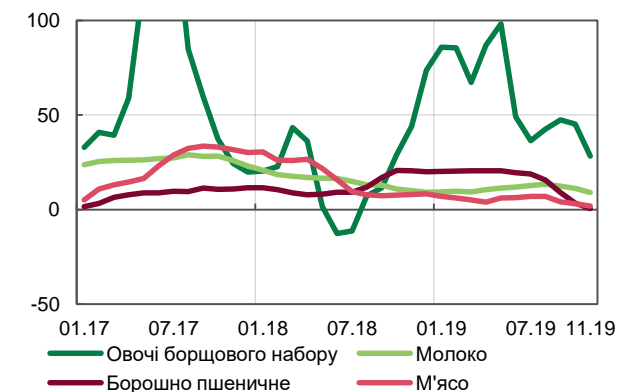
Графік 2. Основні компоненти небазового ІСЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Розширення пропозиції окремих сирих продуктів завдяки гарному врожаю та збільшенню обсягів імпорту сприяло сповільненню зростання цін на них, ...

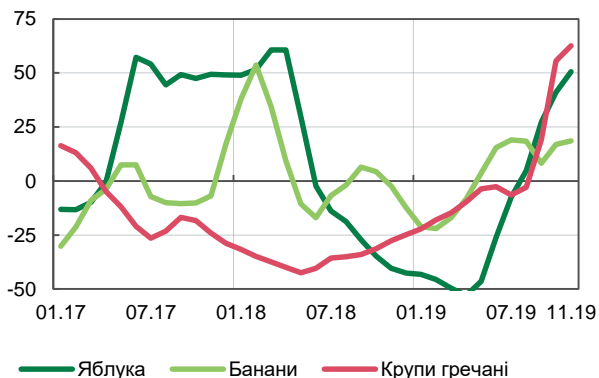
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

... тоді як слабкий урожай деяких інших культур в Україні та світі зумовив прискорення підвищення цін

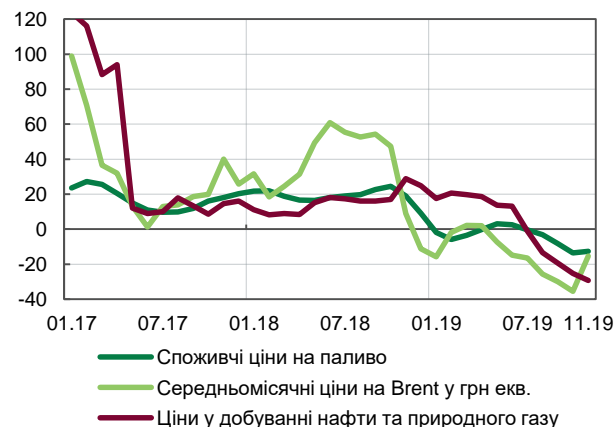
Графік 5. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Ціни на паливо знижувалися, відображаючи здешевлення нафти на світових ринках та зміцнення гривні у попередні місяці

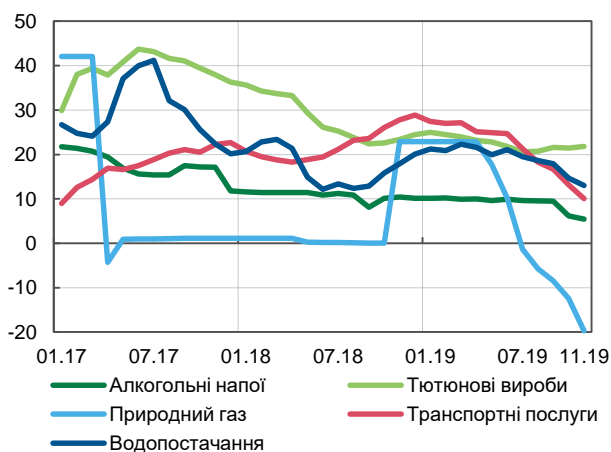
Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv.

Зростання адміністративно регульованих цін сповільнилося завдяки нижчим цінам на природний газ для населення, а також сповільненню зростання цін на алкоголь і транспорт

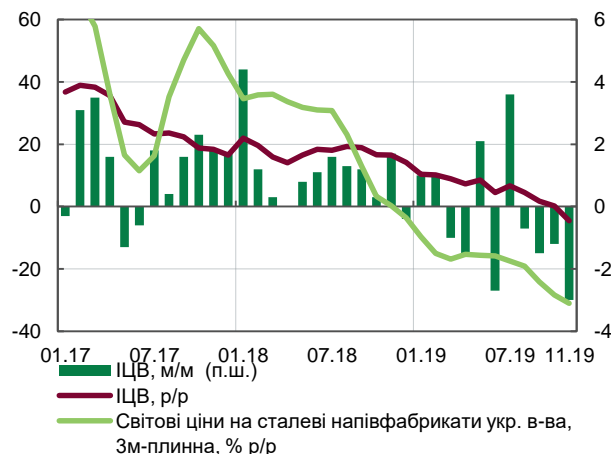
Графік 7. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

У листопаді ціни в промисловості знизилися насамперед через нижчі зовнішні ціни на товари українського експорту. Зміцнення гривні стало додатковим чинником,

Графік 8. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

... що зумовив здешевлення сировини та комплектуючих. Усе це позначилося на цінах більшості секторів добувної та переробної промисловості

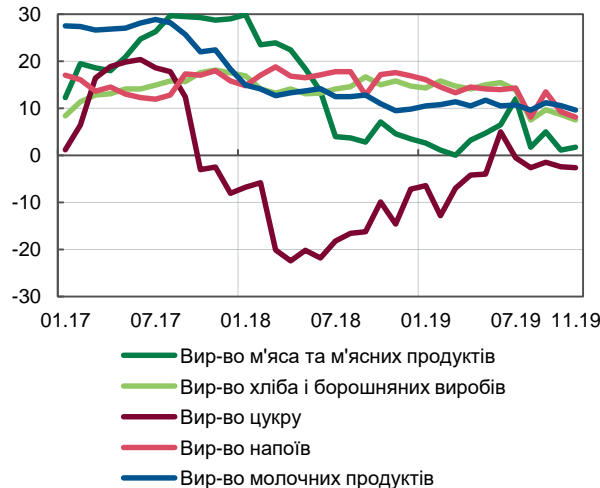
Графік 9. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Сповільнювалося зростання цін і серед більшості галузей харчової промисловості

Графік 10. Ціни в окремих видах харчової промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка ІСЦ для 2019 року, %	% р/р					Листопад 2019 року, % м/м
		2017 рік	2018 рік	2019 рік			
				вересень	жовтень	листопад	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	13.7	9.8	7.5	6.5	5.1	0.1
Базова інфляція	59.3	9.5	8.7	6.5	5.8	5.8	0.1
Небазова інфляція*	40.7	19.4	10.7	9.4	8.0	6.2	0.1
сирі продукти	20.0	23.5	3.3	8.6	8.8	7.0	-0.8
адміністративно регульовані тарифи та ціни	16.8	16.1	18.0	14.1	12.2	10.0	1.2
паливо	3.9	20.0	9.1	-8.2	-13.5	-12.6	-0.3
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	45.4	17.7	7.8	8.8	8.2	6.6	-0.2
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.3	20.7	17.9	15.3	13.6	13.2	0.8
Одяг і взуття	5.3	0.9	2.0	0.1	-0.6	-1.4	-1.4
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	4.9	10.6	10.6	5.4	4.3	1.1	2.8
утримання будинків та прибудинкових територій	0.2	47.5	23.7	9.5	8.1	7.2	0.2
водопостачання	0.1	20.2	19.9	17.9	14.7	13.0	0.6
гаряча вода	0.2	0.9	3.2	15.0	14.8	13.2	0.2
природний газ	1.2	1.2	22.9	-8.5	-12.5	-19.7	12.7
центральне опалення	0.8	3.8	5.2	19.5	19.4	17.2	0.4
електроенергія	0.9	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.4	16.7	12.9	1.3	-2.4	-3.1	-0.3
Зв'язок	3.1	9.1	15.1	14.5	15.5	13.4	-0.2
Освіта	1.3	14.9	13.4	13.3	13.7	13.6	0.0

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка ІЦВ для 2019 року, %**	% р/р					Листопад 2019 року, % м/м
		2017 рік	2018 рік	2019 рік			
				вересень	жовтень	листопад	
Індекс цін виробників	100.0	16.5	14.2	1.7	0.2	-4.5	-3.0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	15.2	30.4	14.3	-3.1	-12.7	-14.2	-0.1
Добування кам'яного вугілля	2.9	47.8	5.4	-4.0	-12.5	-21.7	-10.6
Добування сирої нафти і природного газу	5.3	16.1	24.9	-19.5	-25.2	-29.3	7.6
Добування металевих руд	5.8	29.3	8.2	8.2	-7.2	-11.1	-2.2
Переробна промисловість	65.3	18.5	7.4	-1.9	-4.6	-6.0	-1.7
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	20.2	12.5	7.0	3.1	1.2	0.7	-0.3
Вир-во коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	43.0	-3.1	-6.1	-15.4	-17.5	-5.1
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.7	21.9	7.7	-3.7	-5.5	-6.2	-0.9
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	11.0	16.7	13.9	11.9	11.3	0.2
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.2	12.5	12.6	5.6	4.4	3.1	-0.4
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	18.5	26.9	5.6	-12.3	-16.0	-18.8	-4.3
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.9	17.9	17.3	3.2	3.8	2.8	-1.0
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.5	4.0	29.8	9.3	15.3	3.0	-7.0

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ в результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2018 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	р/р	у річному вимірі
ІЦВ	індекс цін виробників	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики України		